

Factsheet

Instrumenten vrijwillige inzet en de Wmo voor gemeenten

Een factsheet geeft kort en bondig informatie over een specifiek thema

Datum: juni 2007

Dit factsheet is geschreven voor de maand van mantelzorgers en vrijwilligers.

Zie ook de andere factsheets die in deze maand zijn verschenen:

- Vrijwillige inzet in de Wmo
- Zelfevaluatie Vrijwillige inzet
- Monitor Lokaal vrijwilligerswerk
- Vrijwilligerstevredenheid
- Met mantelzorgondersteuning op weg
- Voorbeelden mantelzorgbeleid



Kennis en advies voor maatschappelijke ontwikkeling

mantelzorg
kwetsbare groepen
vrijwillige inzet
huiselijk en seksueel geweld
leefbaarheid

Instrumenten vrijwillige inzet en de Wmo voor gemeenten

Bij het realiseren van doelstellingen van de Wmo speelt vrijwilligerswerk op bijna alle prestatievelden een belangrijke rol. Gemeenten doen er dus goed aan om hun vrijwilligersbeleid goed op orde te hebben. Maar ook organisaties die werken met vrijwilligers hebben baat bij een update van hun beleid. Daarom hier de belangrijkste instrumenten voor vrijwilligersbeleid op een rij.

1. Instrumenten voor lokaal vrijwilligerswerkbeleid

Digitale monitor

Met de digitale monitor (of Digimon) van MOVISIE (voorheen CIVIQ) kunnen gemeenten zicht krijgen op het vrijwilligersveld. Kenmerken, vraagstukken, meningen en verwachtingen van stichtingen, verenigingen, comités en werkgroepen met vrijwilligers worden in beeld gebracht. Een gemeente kan op basis hiervan beleid ter facilitering en stimulering van het lokale vrijwilligerswerk ontwikkelen, uitvoeren en bijstellen. Zie: www.monitorvrijwilligerswerk.nl

Draaischijf Vrijwillige Inzet

Het maken van een nota vrijwilligerswerkbeleid begint meestal met de uitwerking van het begrip 'vrijwilligerswerk'. De gangbare definitie van vrijwilligerswerk blijkt in de praktijk te beperkend om de lading van wat er allemaal gebeurt te dekken. Prestatieveld vier van de Wmo, het ondersteunen van mantelzorg en vrijwilligers, en het feit dat het thema vrijwilligerswerk dwars door alle andere prestatievelden loopt, maken de definitiekwestie nog actueler. De definitiekwestie is ook bepalend voor gemeentelijke instanties die uitkeringen of subsidies verstrekken. In welke gevallen verliest de vrijwilliger (een deel) van zijn uitkering? Of wanneer is de organisatie subsidiegerechtigd? Degene die over dit soort vragen beslist, moet in eerste instantie zelf een aantal criteria opstellen. De draaischijf helpt u op weg. Zie: www.civiq.nl/draaischijf

Kenniscafé

Het kenniscafé is een methode om een inhoudelijke discussie te voeren tijdens bijeenkomsten met een grote groep deelnemers. Kort gezegd dient het kenniscafé ervoor om deelnemers in groepjes oplossingen te laten bedenken voor problemen. De oplossingen worden vervolgens gedeeld tussen de groepjes. Daarna wordt in de oorspronkelijke groepjes verder gedacht en worden de beste drie oplossingen geselecteerd. Zie: www.civiq.nl/emc.asp?pageld=2716

Lagerhuis-debat

Het Lagerhuis is een methode die gebruikt kan worden om een inhoudelijke discussie te voeren tijdens bijeenkomsten met personen die een verschillend standpunt

verdedigen. Kort gezegd dient het Lagerhuis ervoor om in korte tijd een discussie te voeren over een belangrijk thema. Twee partijen bestaande uit meerdere personen verdedigen hun standpunt. Het publiek kiest de winnaar van het debat.

Zie: www.civiq.nl/emc.asp?pageld=2717

Handreiking Wmo en vrijwillige inzet

In de handreiking vindt u informatie, voorbeelden en ideeën om beleid te maken rond vrijwillige inzet binnen de Wmo. Zie:

www.google.nl/search?hl=nl&q=Handreiking+Wmo+en+vrijwillige+inzet&btnG=Zoeken&meta

VB-score vrijwilligerswerkbeleid

Hoe veel belang hecht de gemeente aan vrijwilligerswerk? Hoe tevreden is het lokale vrijwilligerswerk over het beleid? Wat zijn verbeterpunten? Met de VB-score is het antwoord op deze vragen in twee dagdelen bekend. Zie:

www.civiq.nl/myDocuments/04/011/005/vbscore_2004_2.pdf

Zicht op vrijwilligerswerk

Deze brochure biedt een overzicht van de verschillende onderzoeksmethoden die gemeenten kunnen gebruiken om het vrijwilligerswerk op lokaal niveau in kaart te brengen. Welke overeenkomsten en verschillen bestaan er tussen de methoden? Welke methode past het beste bij welke lokale beleidsvraagstukken?

www.civiq.nl/myDocuments/04/011/005/zichtvrijwilligerswerk.pdf

Integraal vrijwilligerswerkbeleid: de Utrechtse aanpak

Vrijwilligerswerkbeleid heeft gevolgen voor organisaties op verschillende beleidsterreinen. Vandaar dat het ontwikkelen van vrijwilligerswerkbeleid bij voorkeur integraal gebeurt. Maar hoe doe je dat? In deze publicatie staat de aanpak van de Utrechtse steunfunctie Schakels uitgebreid beschreven. Zie:

www.civiq.nl/myDocuments/04/011/005/utrechtseaanpak.pdf

Handleiding regievoeren

Tussen welke rollen kunnen gemeenten schakelen bij het voeren van vrijwilligerswerkbeleid? In deze handleiding komen aan bod: de initiator, facilitator, stimulator, beslisser, entrepreneur en bemiddelaar.

www.civiq.nl/myDocuments/04/011/005/handleidingregie_3.pdf

Handleiding interactieve beleidsvoering

De handleiding *In plaats van een brief... interactief?!* informeert de lezer over de do's en don'ts bij het betrekken van vrijwilligers tijdens het voorbereiden en uitvoeren van lokaal vrijwilligerswerkbeleid.

Serie brochures Vrijwilligers Betrekken

De serie 'Vrijwilligers betrekken bij' geeft inzicht in bruikbare methodieken om vrijwilligers te betrekken bij het lokale beleid op de terreinen leefbaarheid en veiligheid, maatschappelijk betrokken ondernemen, onderwijs, vrije tijd en gezondheidszorg en hulpverlening.

2. Instrumenten voor organisaties die werken met vrijwilligers

Vrijwilligers Tevredenheidsonderzoek

Een organisatie die met vrijwilligers werkt, kan met het Vrijwilligers Tevredenheids Onderzoek (VTO) op eenvoudige, snelle én goedkope manier inzicht krijgen in de tevredenheid van vrijwilligers. Zonder dat dit ten koste gaat van de betrouwbaarheid van de uitkomsten en de vertrouwelijkheid van de gegevens. Dit digitale vragenlijstonderzoek geeft inzicht in de mate van tevredenheid van vrijwilligers op de thema's begeleiding, samenwerking, motivatie en voorzieningen.

In vier stappen vrijwilligersbeleid

'In vier stappen vrijwilligersbeleid' is een adviestraject op maat, volgens een beproefd stappenplan, voor zorginstellingen die met vrijwilligers werken. Een inventarisatie van het geschreven en ongeschreven vrijwilligersbeleid binnen de organisatie vormt de basis voor een nieuw beleidsplan. Daarbij worden ideeën, knelpunten en oplossingen uit de achterban nadrukkelijk betrokken. In een aantal bijeenkomsten stellen werkgroepen, bestaande uit vrijwilligers en beroepskrachten, een beleidsplan op dat de instemming heeft van alle betrokkenen. Specifiek voor deze methodiek is de actieve rol die vrijwilligers en beroepskrachten spelen in dit proces, waardoor draagvlak ontstaat voor de uitvoering van het ontwikkelde beleid.

Borging vrijwilligersbeleid

Vrijwilligersorganisaties doen er goed aan om het vrijwilligerswerk in hun organisatie vast te leggen in een vrijwilligersbeleid. Dit beleid vereist onderhoud en moet regelmatig geëvalueerd en bijgesteld worden.

In de documentatiemap staat uitleg over de verschillende onderdelen van het vrijwilligersbeleid. Ook zijn er voorbeelden opgenomen van organisaties die de beleidsaspecten hebben uitgewerkt voor hun eigen vrijwilligerswerk. Tevens bevat de map sjablonen en modellen voor diverse rapportages. De training en documentatiemap bieden u inspiratie en praktische aanknopingspunten voor het vastleggen van het vrijwilligersbeleid in uw organisatie.

De inhoud van de documentatiemap is gratis te downloaden via www.movisie.nl

Quickscan vrijwilligersbeleid

Met de quickscan heeft u snel overzicht over hoe het is gesteld met het vrijwilligersbeleid van uw organisatie. Een adviseur brengt binnen twee weken de sterkten en zwakten van uw vrijwilligersbeleid in beeld. Daarbij worden verbeterpunten van een direct toepasbaar advies voorzien.

De quickscan is een geschikt hulpmiddel bij fusie- of schaalvergrotingsprocessen en bij de vertaling van nieuwe zorgvisies naar vrijwilligersbeleid. De quickscan wordt gedaan in samenwerking met de vrijwilligerscoördinator(en). De quickscan kan in verschillende afdelingen van een organisatie uitgevoerd worden waardoor inzicht ontstaat in de eventuele onderlinge verschillen.

Verovering van de jongerenmarkt

Door middel van gerichte workshops over jongerenmarketing worden vrijwilligersorganisaties geholpen bij het werven en behouden van jonge vrijwilligers. Meer hierover op de themasite &Joy via www.civiq.nl

Zilveren Kracht

Zilveren Kracht wil organisaties helpen om maatschappelijke inzet van senioren te stimuleren. Zo lang mogelijk je kennis, kunde en levenservaring inzetten. Dat is de beste manier om gezond en vitaal ouder te worden. Ook de samenleving vaart er wel bij als senioren hun talenten blijven inzetten. www.zilverenkracht.nl

Buurtzorg

De Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) legt veel nadruk op de civil society. Maar hoe brengt een professional in zorg, welzijn en de vrijwilligerssector die tot leven? Hoe zorgt hij bijvoorbeeld voor een leefbare buurt met betrokken buurtbewoners, waarin 'kwetsbare en fitte' burgers elkaar vinden? Er is een handboek met werkmaterialen verkrijgbaar bij MOVISIE, getiteld 'Bouwen aan buurtzorg, Handboek voor het versterken van vrijwillige inzet door en voor buurtbewoners'.

3. Meer vragen over deze instrumenten

Silvie Janssen, s.janssen@movisie.nl, 030-7892044

Saskia Daru, s.daru@movisie.nl, 030-7892049

Anita Peters, a.peters@movisie.nl, 030-7892064